

Az Út

folyóirat a lelkipásztori
és nevelői munka számára

Alapította: R a v a s z L á s z l ó

BCU Cluj / Central University Library Cluj

T A R T A L O M

Prédikáció-vázlatok.

Vallásitanításunk megújulásának kérdése. (I. L.)

Szemponatok az erdélyi népművelési munka
programmjára és szervezetére nézve.

Irodalom.

SZERKESZTIK ÉS KIADJÁK: DR. IMRE LAJOS, DR. TAVASZY SÁNDOR.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGYÉVRE 6— PENGÓ. — EGYES SZÁM ÁRA 50 FILLÉR.

Az Út olvasóihoz !

A lap 24 éves fennállása óta nem volt reá olyan nehéz esztendő, mint az idei. Az előfizetési díjak késedelmes, vagy hiányos befolyása állandó anyagi zavarokat hozott magával, úgy, hogy volt olyan eset, hogy a következő szám kiadása is bizonytalan volt. Nehezíti ezt a körülményt az, hogy a papir- és nyomdaárak emelkedése mellett az előfizetési díjat nem szívesen emelhetjük, olvasóink anyagi helyzetére való tekintettel. Így az a helyzet, hogy a jelenlegi két éves terjedelemmel a meglévő összes előfizetőket számítva — pedig nem jön be az előfizetési díj mindenünnen — a begyűlt összeg nem hozza ki a lap előállítási és küldési költségeit.

Ilyen körülmények között kénytelenek vagyunk jelenteni, hogy hacsak valami kivezető utat nem kapunk rá, féltő, hogy a lapot januártól kezdve már nem tudjuk megjelentetni. Már az unalomig ismételtük, hogy mi ebből a lapból anyagi előnyöket nem élveztünk, hogy ezzel szolgálni akartunk. Ha Isten még kívánja ezt a szolgálatot, szívesen végezzük tovább, ha elegendő tartja, abbahagyjuk.

Ezért két kérésünk van: Az egyik, hogy ha meg kell szüntetnünk a lapot, emlékezzenek rá olvasóink szívesen és haszonnal. A másik, ha mégis sikerül csökkentett terjedelemben fenntartani, fogadják szívesen és támogassák, mint olyan eszközt, amelyet Isten ajándékozott számunkra.

A következő, januári szám megjelenéséig még megfontolás tárgyává tesszük ezt a kérdést s ha a lapot tovább folytatni nem tudnánk, erről az egyházkerület hivatalos lapjában küldünk értesítést. A lap további megjelenésének azonban első feltétele az előfizetési díjak pontos beküldése lehet csak.

Kolozsvár, 1942 december hó.

A kiadók és szerkesztők.

AZ ÚT

Folyóirat a lelkipásztori és nevelői munka számára.

SZERKESZTIK ÉS KIADJÁK:

DR. IMRE LAJOS

DR. TAVASZY SÁNDOR

BCU Cluj / Central University Library Cluj

XXIV. ÉVFOLYAM.

1942.

TARTALOMJEGYZÉK.

A Ige tükrében.

<i>I. L.</i> : Az eltűnő Jézus	97
„ Elzáródó és megnyiló utak	161
„ Önállóság	209
„ Tetszeni	33
<i>Káll Dénes</i> : Elnémult papok	1
„ „Nem megyek!”	129
„ „Teljes hatalom.”	65

Prédikáció-vázlatok.

<i>I. L.</i>	3, 226, 297
<i>Káddr Géza</i>	131
<i>A. Nagy István</i>	273
<i>M. Nagy Ottó</i>	193
<i>Orth Győző</i>	35
<i>Sinka József</i>	163
<i>Tőkés Tibor</i>	249
<i>Zólyomi Jenő</i>	99

Tanulmányok, cikkek.

<i>Brüll Emánuel</i> : Érdemes-e a görög nyelv terhét hordozni?	76
<i>Dedk Gábor</i> : Tudománnyal	246
<i>Gönczy Lajos</i> : Az erdélyi lelkészképzés utóbbi húsz éve 211, 235	
Felelős-e Isten a világban levő rosszért?	106
<i>Imre L.</i> : A lelkipásztori élet nehézségei	26
„ Erdély magyar egyeteme	183
„ Gondolatok és szempontok a háztartási alkalmazottak közt végzendő népművelő munkára vonatkozólag	13
„ Mi értelme van a jóságnak egy gonosz világban?	67
„ Milyen legyen a református népiskolai vallás-tanítás tanterve és módszere?	175, 200, 218
„ Theologus-hiány a református egyházban	268
„ Vallásitanításunk megújulásának kérdéséhez	302
„ <i>Vásárhelyi János</i> : Krisztus szolgálatában	244

<i>Kall Sándor</i> : Mikép hozható összhangba a ref. keresztyén családi és iskolai nevelés?	48, 81
<i>Kliss Tihamér L.</i> : Egy székely népfőiskolai tanfolyam tanulságai	86
<i>Kovács Lajos</i> : A fegyelem	117
A gyermek hazudik	147
<i>László D.</i> : Az egyház János apostolnak Mennyei Jele- nésekről való könyvében	40
<i>Mezey Mihály</i> : Hogyan használjuk a Bibliát a konfirmációi oktatásban?	257
<i>Munkaterv</i> az erd. ref. egyh. ker. 1942—43. évi missziói munkájához	279
<i>Nagy András</i> : Lehet-e boldog az ember a világon?	167
<i>Nagy Géza</i> : A lelkipásztor háborús szolgálata	137
Egyenlő-e a jók és gonoszok sorsa a világon?	229
<i>Sárközy Endre</i> : A református egyház és az evangélizáció	264
<i>Szemponatok</i> az erd. népművelési munka programjára és szervezetére	307
<i>Tavaszy Sándor</i> : Megfér-e a természet rendjében a csoda?	42
<i>Tóth Béla</i> : A nemzeti és vallásos nevelés szempontjai a ref. középiskolában	142
<i>Tőkés István</i> : Egyházunk és a prédikáció	197
Református egyházunk és a politika	114
<i>Tőkés Tibor</i> : A körösi népfőiskolai tanfolyam	53

Adatok, megjegyzések. BCU Cluj / Central University Library Cluj

A lelkész és tanító egyházi adókötelezettsége	186
A népfőiskola egyházi jellege	60
Mire lehet felhasználni a lelkészi jelentést?	186

Megbeszélések.

Imádkozás és munka (Kónya László)	19
---	----

Irodalom.

<i>Ady László</i> : Kisbaczoni Benedek Sándor feljegyzését (I. L.)	31
Belferdő. Vezérkönyv. (Kovács L.)	207
<i>Domján János</i> : A magyar ref. presbiter (I. L.)	63
Vele szentül élek! (I. L.)	127
<i>Ecsedy Aladár</i> : Isten szava hozzád (I. L.)	31
Mindennapi benyér (I. L.)	63
Vasárnap délután (I. L.)	296
<i>Imre Lajos</i> : Ekkleziasztika (Tőkés István)	205
<i>Incze Gábor</i> : A felszabadult Kelet (I. L.)	31
Évkönyv a budapesti ref. e. m. vallás- oktatásáról az 1940—41. évben	31

<i>Jer és lásd meg!</i> Belmissziói útmutató	312
<i>Juhász Béla</i> : A ref. népisk. nevelés legfőbb kérdései (I. L.)	128
<i>Kozma Tibor</i> : Az Imago Dei problémája és a prédikált Ige (I. L.)	295
<i>Nagy Lajos</i> : Az udvarhelyi ref. egyházmegye multja és jelene (I. L.)	126
<i>Nagy Mózes Erzsébet</i> : A szociálpolitika bibliai alapja és történelmi fejlődése (I. L.)	296
<i>Urban Ernő</i> : Az evangélizáció kérdései (I. L.)	126

Gyakorlati tanítások. (Kovács Lajos.) 22, 55, 91, 121, 152, 189

Gyakorlati tanácsok. (Kovács Lajos) . . 30, 59, 94, 124, 159

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prédikáció-vázlatok.

Minden Krisztus által.

(Újév.)

Ján. 1 : 1—5.

Az ember a kezdetről nem tudhat soha semmit. Mi csak azt tudjuk megfigyelni, milyen egy élet, mikor az folyik. Hogy hogyan kezdődik, milyen titokzatos erők működnek közre a megszületésében, az rejtve van előttünk. Ezért nem hatóthat be az ember soha a teremtés titkába, csak azt tudhatja róla, amit Isten kijelentett. Semmiféle emberi tudomány sem lesz képes ezt felderíteni.

De Isten szól róla. Azt mondja, hogy mikor még semmi sem volt, Isten Igéje volt és Isten az ő Igéjével teremtett mindent a világon. Ez a mi számunkra először is bátorító és vigasztaló üzenet. Tudni, hogy Isten Úr a teremtés felett, hogy ő uralkodik a világon, hogy amit alkotott az az ő műve, azt jelenti, hogy mi ebben a világban nem tévován és bizonytalanul élünk, hanem az ő gondviselése alatt. Minden balsors, minden szenvedés más, ha ezt tudjuk. Akkor, ha mi nem is látjuk, tudhatjuk, hogy értelme van mindennek, amit mi fel nem foghatunk ugyan, de Isten vezet, tudja, irányítja a mi életünket.

De még nagyobb dolog tudni azt, hogy Istennek ez az Igéje, aki által ezt a világot teremtette, az ő egyszülött Fia, a Krisztus. Azért mondja róla ezeket a szavakat: ő volt az élet, benne volt az élet, ő volt a világosság, és ez a világosság a sötétségben fénylik. Ha csak azt tudnánk, hogy Isten ismeri a mi életünk titkát, akkor is nagy dolog volna, de még nagyobb dolog tudni, hogy ez a titok a Krisztusban, az érettünk jött Úrban és Megváltóban van elrejtve. Őbenne van az élet, azok élete, akik itthagytak minket és a mi életünk, akik még itt vagyunk. Ő a világosság, amely megmutatja sötét és bizonytalan életünk titkát, a félelmes sötétségben, amelyben járunk, s ez a világosság annál jobban fénylik, minél sötétebb a mi életünk. A jelenvaló világ nagy sötét éjszakájában az ő kegyelmének világossága úgy ragyog, mint egy fénylő nap az éjszakában. És ez a világosság, ez az élet az ő irgalma, amellyel minket megváltott.

Ehhez az irgalomhoz menekülünk az új év első napján, bizonytalanság és félelem között és mondjuk: Az Úr az én világosságom, kitől féljek.

Újévkor azt láttuk, hogy az Ige teremtette a világot és vezeti a mi életünket. Most ez az ige azt mondja, hogy Isten a maga Igejében közel jött hozzánk és leszállott közénk.

1. Istent mi nem ismerhetjük meg másképpen, mintha ő maga ismerteti meg magát mivelünk. Minden vágyakozás, amit az ember táplált Isten iránt, amivel sóvárgott utána, mind hiábavaló lett volna, ha Isten le nem száll hozzánk és szent Fiában meg nem jelenik közöttünk. A múlt hetekben ünnepeltük karácsonyt, amikor ez a csodálatos dolog megtörtént. De ez nem azt jelenti, hogy mostmár a jövő karácsonyig nem is kell törődnünk vele. Nem lehet olyan nap, hogy meg ne emlékezzünk róla, és hállát ne adjunk ezért a tettéért Istennek. Azért örömhír ez, hogy állandóan ebben az örömben élünk ezen a földön, még ha nyomorúság és baj ér is bennünket. Mert ennél nagyobb és igazabb öröm nincs a világon s minden öröm csak ebből folyik, hogy minekünk kegyelmes Istentünk és Atyánk van a Jézus Krisztus által.

2. De csak úgy tudunk neki örvendeni s úgy lesz ez az öröm az egész életünk alapja, ha mi is elmondhatjuk, hogy láttuk az ő dicsőségét. A Krisztus dicsőségét ma is lehet látni. Nem úgy, ahogyan a világi hatalmasságok ragyogtatják és mutogatják a magukét, nem külsőségekben, nem fényes templomokban, nem nagyszerű felvonulásokban, hanem a szlv elrejtett emberében. A Krisztus dicsősége úgy desza nyilvánvalóvá, ilharazChézzük, mit tett mivelünk, hogyan szabadított meg a bűn hatalmából, hogy tudja meggyőzni a lelkünk gonosz indulatait, hogy tud ebben a nyomorult és gonosz életben olyan jócselekedeteket létrehozni, amelyek nem tőlünk valók, hanem az ő Szentleke munkái. És ezt a dicsőséget úgy láttuk, mint az Atya egyszülött Fiának dicsőségét. Ez a dicsőség kiragyogott a kereszten is, a szenvedésekben is, a próbákban is, a feltámadásban is.

3. És láttuk őt telve kegyelemmel és igazsággal. Azzal az igazsággal, amelyet nekünk hozott, amellyel betöltötte a mi hiányos és tökéletlen életünket s azzal a kegyelemmel, amely lehajolt és felemelt minket. Ezért legyen áldott s ezért kell nekünk csak hozzája ragaszkodni mindenekefelett.

Újjászületés.

János ev. 3:1—18.

Amiről itt szó van, az emberileg fel nem fogható és meg nem érthető dolog, mert az ember semmi szín alatt sem képes végrehajtani. Isten munkája ez, amely előtt csak hódolattal és alázattal állhatunk meg.

1. A Nikodémus szavaira, amivel Jézust köszönti, az Úr minden egyéb helyett egyenesen arra a kérdésre tér rá, amit ez

az ige mond: az újjászületés kérdésére. Mert ez az egyetlen kérdés az ember életében: hogyan áll Istennel, mit követel tőle Isten és mit válaszol erre az ember. Minden más csak ebből következik s csak ennek a folyománya. Szükség nektek ujonnan születetek. Ez, amire nekünk szükségünk van. A természeti ember, a maga bűnben élő nyomorult és alacsony életével nem értheti Isten dolgait. Ahhoz egy új élet kell, amelyet nem kaphat magától, csak Isten adhatja neki. Ezért van, hogy annyi ember számára közömbös és érthetetlen dolog az, amit Isten Igéje mond, hogy nem tudják megismerni Isten akaratát, hogy Krisztus számukra üres szó, mert a maguk régi életéből akarják megérteni. De ha valaki új teremtés, ha meglátta a Krisztus teremtő és megtisztító hatalmát a maga életében, akkor világossá lesz előtte.

2. Ez az új élet váratlanul és megmagyarázhatatlanul tör be az ember életébe. Jézus a szél példázatával magyarázza. Amint nem tudjuk, honnan keletkezik a szél, honnan jön és hová megy, úgy nem tudjuk, milyen csodálatos ez az új élet. Így van mindenki, aki a Lélektől született. A test csak a testet magyarázza, Isten Lelke munkáját csak Isten értheti meg. Milyen nagy dolog ennek a Léleknek adni át magunkat, várni a kegyelem felszabadító és megújító hatalmára, milyen nagy dolog megérezni, hogy Isten akarata sodor és visz bennünket a bűntől való elszakadásra, a neki való engedelmességre, egymás szeretetére egy szeretetlen és önző világban is.

Ebben a mi világunkban sokszor esünk az anyag imádásának hibájába. Isten Igéje a Lélek elsőbbségére mutat rá. Mi lelki emberek vagyunk, nekünk a lélek kell, hogy a fontosabb és döntő legyen az életünkben.

A királyi főember.

Ján. 4: 46-54.

Ez a történet a hit növekedését mutatja. Egy emberről olvassunk, aki először mint csodatevőhöz fordult Jézushoz, majd maga megismerte a Krisztus személyében a hatalmát s végül az egész családjával együtt a Krisztus követőjévé lett. Ez a három lépés mutatja azt a hatalmat, amit Krisztus az emberi lélek felett tud gyakorolni mutatja, hogyan kell nekünk is jobban és jobban megismerni az ő kegyelmét.

Az első, amit az Úrról látni kell, hogy a segítség egyedül benne van. Ez az ember akkor folyamodott hozzája, mikor más menedék nem volt sehol. Hogy Krisztushoz menjünk, először azt kell nekünk is meglátni, hogy sem magunkban, sem másban nincs segítség. Amíg magunkban vagy másban bizakodunk, addig nincs menekülés, mert éppen ezek meggátolják, hogy teljesen és bizalommal álljunk oda Krisztus elé. Isten azért teszi reménytelenné emberileg a helyzetünket, hogy annál inkább kényszerítsen a hozzá

való menetelre. A világnak csak az a menedéke, hogyha meglátja, hogy belülről nem lehet segíteni, csak Krisztus segíthet.

A második lépés az, mikor hisz a Krisztus szavának, amelylyel az Úr hazaküldi ezzel a szóval: a te fiad él. Még nem látott erről semmi bizonyosat, úgy kell hinnie látatlanban és bizonytalanul. De a hit éppen ebben van, hogy tudjuk, hogy a Krisztus szava igaz és amit mond, az úgy van. Ez nehéz a hitben, ezért nehéz hinnie, mert nem a mi tapasztalataink, hanem a Krisztus szava az, amit el kell fogadni. Ezért van, hogy sokan a hitet megvetik, jobban bíznak abban, amit maguk látnak. Pedig ebben az esetben nem az volt igaz, amit ez az ember látott, hanem amit Krisztus mondott. Elindulni a Krisztus szavára, a látatlanba, a bizonytalanba, ahogy elindult Ábrahám és a hívők mind, vándorolva a jelenvaló világból az örökkévalóba, ez az igazi hit.

A harmadik lépés az, mikor egészségesen meglátja a gyermekét s akkor meggyőződik róla, hogy jól tette, hogy elindult a Krisztus szavára. Isten a bizonyosságot a hit után adja. Először hinni kell, s aki hitt, az meglátja Isten csodáját az ő életében s még jobban hisz benne és odaadja az életét neki.

A tengeri vihar.

János ev. 6: 16-21.

A tengeri vihar története Krisztusnak a világ feletti hatalmát mutatja. Amint Úr ő angyalok felett, úgy Úr a természet felett is, úgy csöndesíti le a háborgó világ hullámait, amint a lélek háborgását is el tudja csillítani. Ma egy ilyen háborgó világban élünk, amilyen háborgó tengeren voltak a tanítványok. Nekünk is azt mondja ez az ige, amit a tanítványoknak a Krisztus megjelenése. A tanítványok helyzetében három állapot van ebben a történetben. Az egyik az, amikor Krisztus nélkül vannak a tengeren, a másik mikor Krisztus ott van mellettük, de nem veszik észre, a harmadik, mikor Krisztus velük van a hajóban.

Gyakran úgy vagyunk, mint a tanítványok ebben az életben, a háborgások és küzdelmek között Jézus nélkül, vagy legalább úgy látjuk, hogy nélküle. Jézus maga küldte a tanítványait a tengerre, ahogyan sokszor küld minket, hogy tapasztaljuk meg a világ életét, nehézségeit, nyomoruságát. Ilyenkor úgy látszik, távol vagyunk tőle, ő nincs velünk. Ha pedig nincs velünk, akkor nehezebb a harc, válságosabb a küzdelem és reménytelenebbnek látszik. Ma sokszor úgy tűnik fel, mintha így volnánk a világon. Azért van így, hogy meglássuk, mennyire szükségünk van reá, mennyire nem élhetünk nála nélkül.

És akkor Jézus utánuk megy a tanítványoknak, járva a tengeren. Az ő számára nincs bezárt út, nincs bizonytalan talaj, ő bátran és nyugodtan tud járni ott is, ahol az ember elsüllyedne. Ezt szükséges nekünk tudni, hogy nem ember van velünk s véd

bennünket, hanem ő maga. Mégis a rémület és félelem gyakran elfog az ő láttára. A tanítványok megrémültek, mikor látták. Nem tudták elképzelni, hogy ő lehessen. Szokatlan is a hitetlen embernek az, hogy Krisztus közel legyen az övéihez, hogy le tudja győzni az akadályokat és segítségükre tud sietni. De ő szól hozzánk és a szava megnyugtat: ő az, aki itt jár a viharban, a mélységek felett és vigyáz reánk akkor is, amikor mi nem tudjuk.

Azán belép hozzánk s ők egyszerre a parton vannak. A Krisztus jelenlétével elmúlik a vihar és elérkezünk oda, ahol vele együtt vagyunk. Ezért kell keresni az ő jelenlétét, ezért kell vele lenni, igyekezni bevenni őt a mi életünk hajójába, keresni az alkalmakat, hogy közel legyünk hozzá. Az élet és világ háborgásaiban csak őnála vagyunk biztonságban, mert ő Úr a mi lelkünk és a világ felett.

I. L.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Vallástanításunk megújulásának kérdéséhez.

1. A vallástanítás kérdése mindig aktuális és állandóan szem meiltartott kérdése kell, hogy legyen az egyháznak, amely sohasem mondhat le arról, a feladatról, hogy gyermekeit Isten akaratával megismertesse. Ezért a vallástanítás munkája nemcsak a szorosabb értelemben vett iskolai vallástanításban folyik, hanem folyik mindenütt, ahol csak az egyház tanító jelleggel egy bizonyos anyag szerint és egy bizonyos módszer eljárásával tanítja Isten Igéjét a tagjainak. A konfirmációi előkészítés zártabb formája mellett itt van mint a vallástanítás szabadabb alkalma és kötelezettsége a mindennapi élet és a világ kérdéseiről Isten Igéje alapján tájékoztatni akarjak, ide, a vallástanítás munkájának szabadabb formájához tartozik a családi körben átadott ismeretek közlése a még iskonem járó, vagy már iskolába is járó gyermekek számára, itt van a sajtó sokféle munkája, amelynek egyik feladata szintén az, hogy Isten Igéjének világosságában mutassa be a református keresztyén gondolkozás alapelveit.

Természetesen ezeket nem lehet mind a vallástanítás azonos szabályai alá tartozó feladatoknak minősíteni, hiszen egyrésztük pásztori, vagy építő jellegű tevékenység, de van bennük egy vonás, amely arra int, hogy ezeket a munkákat a vallástanítás munkájával mégis szoros kapcsolatban állóknak kell tekintenünk. Így a vallástanításnak, még ha csak a gyermekek közötti munkát tekintjük is annak, mint minden egyházi munkának szoros kapcsolata van a többi munkákkal. A vallástanítása hivatása, hogy megadja azt az anyagot, amelyhez az Ige magyarázatára és megértésére szükség van, hogy így mintegy alapul szolgáljon arra, hogy az Ige hirdetését megérthessék azok, akik azt hallgatják. Ha vallástanítás nem volna, akkor az igehirdetésben előforduló elemeket és anyagot nem értenék meg a hallgatók, nem lehetne arra számítani, hogy ha az igehirdetésben bizonyos kifejezések előjönnek (hít, megváltás, kegyelem, stb) ezeket a hallgatók értik, de nélkülöznénk olyan elemeket is, amelyekre sokszor kell hivatkozni, a bibliai és egyház történetének olyan elemeit, amelyeket az igehirdetés már ismertek gyanánt kell feltételezzen. Ezért különösen fontos, hogy az egyház a vallástanításra ne kevesebb, hanem több és nagyobb gondot

fordítson, s számoljon azokkal a nehézségekkel, amelyek éppen ma a vallástanítás munkáját gátolják.

2 Milyen nehézségekkel kell ma küzdeni a vallástanítás munkájában? Ezek nagyjában és röviden a következők: Az első nehézség, ami útjában áll annak, hogy a vallástanítás az lehessen, aminek lennie kell, a *korszellem*, amely az egyház tagjait befolyásolja. Ez a kor az anyag tulbecsülésének és a szellemi értékek háttérébe szorulásának a kora, amely arra törekszik, hogy az embernek az anyag feletti uralma szempontjából nézzen minden kérdést. A technikai érdeklődés, a természeti adottságok túlértékelése, a tudománynak az emberi életfeltételek megszerzésének szolgálatába állítása, mind ennek a korszellemnek a jelei, amellyel szemben az egyháznak a lélek elsőbbségét, a szellemi élet értékét, nemcsak hirdetni kell, hanem szolgálnia is és bevinnie tagjainak s másoknak is a gondolkozásába. A másik nehézség, ami a vallástanítás munkáját akadályozza az *egyház helyzete*. Egyrészt a más egyházakkal szemben való viszony, amely a versengés és surlódások miatt az egyházat abba a kísértésbe viszi, hogy harca és munkája nem az igazi ellenség, hanem emberi hatalmak és szempontok ellen irányuljon s így az egyházat a maga világfeletti hivatásának tudatától foszthatja meg, viszont elengedhetetlen kötelességévé teszi, hogy a maga üzenetét tisztán és kötelező erővel adja át azoknak, akik rá vannak bízva, hogy megvédelmezzék magát és a rábízott üzenetet nem önmagáért, hanem azért a hivatásért, amelyet hordoz. Másrészt a külső társadalmi körökkel való viszonyban, ahol az egyháznak lelki és anyagi önellátásra kell törekednie, hogy az egyház külső falait a belső lelki élettel, az önfeláldozás, szolgálat, áldozatkészség, a Krisztus ügye iránti igaz odaadásra való nevelés útján építse.

Egy harmadik akadály az, hogy a *családban* folyó vallásos nevelés meggyengült, az, amire pedig régebben a vallástanítás munkája számíthatott. A család részben maga vonult háttérbe a vallásos nevelés s általában a nevelés munkájában, a szülők elfoglaltsága, gondjai, fáradtsága, a gyermek iránti érdeklődésük hiánya miatt a legtöbb család alig nyújt valami vallásos nevelést és a gyermek éppen ott, ahol otthon kellene neki lennie, idegenül áll és egyedül, kitéve olyan hatásoknak, amelyek lassanként, akármi-lyen jószándékkal is, de elidegenítik a családtól. Viszont az iskola és a társadalmi szervek, annál nagyobb igényt formálnak a gyermekekre, betöltik az életét, lefoglalják az érdeklődését, alkalmat adnak neki a tevékenységre, s így az életét egy külsőleges, nyílt életté teszik, elmélyülésnek, bensőségnek, otthoniasságnak, egyénisége csendben való kialakulásának lehetősége nélkül. Hogy ennek milyen súlyos következményei lehetnek, ezt még most csak sejteni lehet, de állítani nem.

3. Mi most ebben a helyzetben az egyház teendője a vallástanítás munkájára nézve? Mert nyilvánvaló, hogy ha ilyen nehézségek állanak előttünk, akkor az egyháznak nem lehet ezeket tét-

lenül néznie, s szükséges éppen a vallástanításban, ahol éppen a gyermekekre tud hatni, küzdeni ezen nehézségek ellen. Az első dolog, ami a jelenlegi vallástanításunkat meg tudja újítani, az, ha világosan igyekszünk érvényesíteni azt a gondolatot, hogy a vallástanításban igazán *Isten izenetét* akarjuk a gyermeknek átadni. A munkának tehát le kell szállania egészen mélyre, egészen odáig, hogy csakugyan Isten Isten Igéjét hirdessük a gyermeknek, azt a megváltó és megszabadító evangéliumot, amely az ő életét megszabadítja a fennálló megkötöttségektől és Istennel hozza kapcsolatba. A vallástanítás evangéliumi, igehirdető tevékenysége és jellege tehát sokkal erősebben kidomborítandó. Másodszor ehhez szükséges, hogy ragaszkodjunk ahhoz a *tantervhez*, amely éppen ezt akarja a vallástanítás útján elérni. A mi tantervünk érvényesíteni akarja és tudja azt a gondolatot, hogy a gyermeket Isten Igéje alá helyezzük, hogy benne az egyház hitét mint a Biblia alapján álló hitet mutassuk be, hogy a kegyelem meglátásából háládatosság és áhítat ébredjen fel a gyermek lelkében. Ma ennek a tantervnek minden utalását és minden lehetőségét ki kell használnunk, hogy a vallástanításban személyessé tegyük a gyermek számára Isten megszólítását, s hogy ezzel kapcsoljuk Őt az egyházhoz, mint s hit közösségéhez.

Végül fontos dolog, hogy a vallástanítás álljon *szoros kapcsolatban* a tanítás és nevelés egész munkájával. A vallástanítás módszere más, mint a többi tárgyaké, de éppen azért Isten Igéjének van mondanivalója minden emberi tudomány és ismeret számára. Arra kell a vallástanítás útján nevelni a gyermekeket, hogy a világ kérdéseit ne emberi vélemények és jelszavak, hanem Isten törvénye alapján nézze és ennek irányító és parancsoló erejét semmiféle emberi érdekekkel fel ne cserélje. Az iskolai munkán kívül a konfirmációs előkészítésben is különösen sok alkalom nyílik erre. Így lesz a vallástanítás nemcsak az egyház egyik eszköze a saját maga védelmére, hanem eszköz Krisztusnak a világban folyó szolgálatára való előkészítése azoknak, akik az egyházra vannak bízva.

4. Utolsó kérdésünk az, hogyan lehet ezeket a követelményeket a vallástanításban végrehajtani.

Hogy a vallástanítás igazán az Ige hirdetése legyen a gyermekek számára, ahhoz elsősorban fontos, hogy a gyermekek életébe vigyük be a Biblia használatát. Nemcsak a vallástanításban van erre természetesen mód, hiszen más gyermekpásztorációs eljárásokban és módszerekben, mint a családban és a vasárnapi iskolában is, sok alkalom nyílik erre, de a vallástanításban ez azért fontos, mert ez adja meg azt az egységes és egyenes látást, ahogy a gyermeknek a Bibliát néznie kell. Már a vallástanításban való használat által, minden elméleti fejtegetés nélkül is rá tudjuk vezetni a gyermeket a Biblia református felfogásának meglátására s így lehetőséget nyújtunk neki arra, hogy a Bibliát úgy használja, úgy nézze és annak tartalmáról úgy gondolkozzék, ahogyan egy református embernek kell. Így vághatjuk útját mindenféle hamis és

pogány felfogásnak, ami, különösen ma olyan könnyen belopódzhatik a gyermek lelkébe. A Bibliát a vallástanítás a hitvallással együtt tanítja, tehát a bibliai anyagnak ad irányt, megmutatja, hogyan kell azt érteni, rávezeti annak személyes használatára, amiben más pásztorációs munkák azután megerősílik. Igyekeznünk kell arra, hogy már itt megszokja a gyermek, hogy a Bibliát olvasnia, tanulmányoznia kell, hogy öhozzája szól, hogy életét hogyan kell annak irányítása, illetőleg az abban hozzája szóló Ige irányítása alá helyezni.

A másik gondolat, a tanterv keresztülvitele gondolata szintén fontos. Az erdélyi tanterv használatára a Konvent még haladékat adott azon kell dolgoznunk, hogy ha az egyetemes tanterv létrejön, ne hagyja figyelmen kívül hamis úgynevezett pedagógiai és didaktikai szempontok miatt azokat, amiket mi már elérhettünk. Igyekeznünk kell azért a tantervben megnyíló lehetőségeket kihasználni. Különösen azért fontos, hogy a hitvallás tanításának a tantervben érvényt szerezzünk. A kátékérdéseket azért nem szabad elhanyagolnunk, hanem azokat a megjelölt leckékkel kapcsolatban meg kell tanítanunk. Nem mellékes, hogy a gyermek a bibliai vagy egyháztörténelmek azon eseményét milyen szempontból nézi s nem mellékes, hogy abból mi marad meg számára. Gondot kell fordítani arra, hogy a hitvallás kérdéseit úgy állítsuk be, mint lelki kérdéseket, nem mint valami elvont anyagot, megmutassuk, hogyan vonatkozik rá az igaz hitről, a Krisztus váltáságáról, a jócselekedetekről szóló kátékérdés. Ezekkel megrögzítjük a gyermekben, esetleg még öntudatlanul is, az egyházi hithez való kapcsolatát, tisztázunk benne olyan kérdéseket, amelyek világnézetileg és értelmileg sohasem tisztázhatók, megmutatjuk neki, hogy minden kérdésnek milyen lelki alapjai vannak s hogyan kell azokat nézni. Ezek, már a vallástanítás elemi fokain, alkalmat adnak arra, hogy majd később számára a hit kérdéseinek egész jelentősége kibontakozzék s majd a későbbi nevelési alkalmakban a saját élete kérdéseit nézhesse Isten Igéje alatt a hitvallások szerint.

Fontos dolog a vallástanításnak az egyházzal és az egyház munkájával való kapcsolata is. Nagy kísértés van arra, hogy a vallástanító függetlenül nézze a maga munkáját az egyháztól és gyülekezettől, s a gyermeket egy légtüres térben tanítsa a vallástani anyagra. Meg kell látni, hogy a vallástanítás a gyermekhez, mint az egyház tagjához szól, a vallástanító, mint az egyház tagja által s egy olyan anyag kapcsán hirdeti Igét, amely anyag az egyház életével összetartozik s amely Ige az egyházban hirdettetik. Azért a gyermeknek a vallástanítás kapcsán ualnia kell mindig az egyház életére, munkájára s meg kell nyitni azokat az utakat, amelyek a tanított valláson túl az életteljes hitre, a hallott Igén át az engedelmesen elfogadott Igére mutatnak. Tevékenyen és elevenen kell bekapcsolni a gyermeket, a családon át az egyház éle-

tébe, részt kell ott neki adni s az egyház munkáját vele megismertetni s abban való részvételre alkalmakat nyújtani.

Az egész vallástanítás tekintetében jelentős az, hogyan nézi azt az iskola. Ebben elsősorban természetesen a saját hitvallásos iskoláinkra kell számítanunk, ahol szükséges, hogy a református nevelés elveiről és gyakorlatáról sokszor szónak kell lennie, igyekezzünk több alkalmat is keresni, ahol a tanítótötestület megbeszélés tárgyává teheti a neveléstan legfőbb kérdései református szempontból való beállítását, ahol meg lehet beszélni, milyen követelmények vannak az egyes tárgyak tanításánál arra, hogy az igazán Isten Igéjén alapuló tanítás legyen, hogyan lehet az egyes tárgyakat úgy tanítani, hogy az Ige vezetése alatt lássa meg a gyermek az azokban rejlő anyagot. Az iskola a maga pásztori munkájában, gyermekekkel való bánásmódjában, hogyan érvényesítheti a református szempontot, az Ige vezető irányítását, miben különbözik ez a bánásmód a liberális, humanisztikus felfogás alapján állótól stb.

A vallástanítás így lesz, nem egy tárgy tanítása a többi között, hanem életteljes bizonyágtétel Isten kegyelméről s egyúttal megleveleltője és irányítója a gyermek egész életének.

I. L.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Szemponatok

az erdélyi népművelési munka program- jára és szervezetére nézve.

1. Az elmúlt két évtizedben a népművelési munka, úgy az iskolában, mint az iskolán kívül, az egyházak és társadalmi szervezetek kezében volt. A munka szellemét meghatározta az, hogy a népművelési és népoktatási munkát, az egyházak befolyására, még a nem egyházi szervezetek is úgy fogták fel, mint ami, egy ismeretanyag átadásán túli, a magyar nép lelki felkészültségének, a reá váró feladatok komoly vállalásának, Isten előtti felelősségének felbresztése kell, hogy legyen.

A jövőben végzendő minden népművelési munkának ezt a szempontot is figyelemmel kell tartania, úgy céljában, mint anyagában, módszerében és szervezetében.

2. A népművelő munka céljában ez a következőket hozza magával: a) szükséges a népművelő munka egységes célkitűzése, eszménye, abban az értelemben, hogy ennek a munkának minden része és ága együttműködjék, tehát az iskola, az iskolán kívüli népművelés, az ezzel foglalkozó társadalmi szervezetek munkája (EME, EMKE, EGE, szakmai egyesületek, stb.).

b) A munka iránya arra vezessen, hogy ne elégedjék meg ismeretek nyújtásával, hanem törekedjék lelki műveltséget, igazi keresztyén kulturát nyújtani, életünk és történetünk kérdéseinek komoly keresztyén szempontból való megítélésére vezetni, külsőséges és jelszavakkal dolgozó munka helyett a kérdések mélyére vezetni és öntudatos és önálló gondolkodásra igyekezzék nevelni.

c) A népművelési munka ne egy kívülről átadott kultúra elsajátítására törekedjék, hanem bizonyos alapismeretek és alapvető tájékoztatás mellett, amire feltétlenül szükség van, igyekezzék a népet a kérdésekkel való foglalkozásra, olvasásra, önálló tanulmányozásra képessé tenni.

d) Szükséges lenne a népművelés minden vonalán, tehát az iskolában is, és iskolán kívüli munkában is a kérdéseket közel hozni ahhoz a helyzethez, amelyben a nép él. A falusi iskolának a faluval, mint életegységgel való szorosabb kapcsolata, a népművelési munkának az illető tájegységgel, mint történeti, népi

és szellemi közösséggel való kapcsolata, s ebben való elhelyezése szükséges.

e) Emellett szükséges, éppen ezen dolognak másik oldala gyanánt, az egész munkának a nemzeti élet egységébe való beállítását. Az előbbivel minden tájegység és országrész megismeri a saját értékeit, s azt a sajátos helyzetet és feladatot, amit be kell tölteni, az utóbbival megismeri azt, hogy ebben a sajátos feladatban hogyan kapcsolódik bele a nemzeti élet egységébe és a közös szolgálatba.

3. A munka anyagára nézve a fentiekből következnek, hogy:

a) A népművelő munka programjának megállapításával először tekintetbe kellene venni azok előismereteit, akikhez ebben a munkában szólunk. A falusi munka más igényekkel lépjen fel, mint a városi, a tudományos, mint a népszerűsítő. A program tehát nem lehet mindentűt ugyanaz, noha bizonyos azonos minimális tartalmat, az egység kedvéért szükség lenne benne kijelölni.

b) A programban érvényesüljön a különbség a városi és falusi, a különböző országrészek és tájegységek, valamint az egyes témakörök szerinti beosztás között, így a kérdések közelebb kerülnek a hallgatókhoz, inkább válnak saját kérdéseiké, s alkalmassabbak lesznek a további gondolkozásra. A program megállapításában tehát változatosnak kell lenni, de ugyanakkor egységes alapgondolattal legyen a program ellátva.

c) Legyen hely a programban arra, hogy az egyházak, szakmai egyesületek és társadalmi szervezetek a maguk sajátos kérdéseit abban elhelyezhessék, hogy így ezek a kérdések ne tekintessenek mellékes és másodrendű kérdéseknek, hanem legyenek szerves részei az egész munkának.

d) A népművelő munkával együtt, mint annak szerves része, nyíljon alkalom olyan tanfolyamok tartására, amelyek sajátos kérdéseivel foglalkozhatnak egyes foglalkozási ágaknak, vagy témaköröknek. A tanfolyamok egy kérdéscsoportot, vagy annak egy vonatkozását úgy dolgozzák fel, hogy további elmélyedésre módot nyújtsanak, vagy a kitűzött kérdéseket jobban megrögzítsék. Ilyen tanfolyamok, vagy sorozatok bármilyen témakörből, vagy bármilyen foglalkozási ág számára tarthatók legyenek, s erre a program összeállításában megfelelő idő legyen hagyva.

4. A népművelő munka módszerét illetőleg szükséges lenne a következők figyelembevétele:

a) A munka módszere nemcsak ismeretközlő, hanem nevelő módszer legyen, tehát tekintettel kell lennie a hallgatók igényeire, képességeire, igyekezni kell arra, hogy a hallottakat el lehessen mélyíteni, alkalmat nyújtson azoknak olvasás útján való továbbvitelére, a felvetődött kérdések további megtárgyalására.

b) Az a feladat, amely az egész munkában az egyházakra vár, különösen a módszer kérdésében döntő. Az egyházi nevelésnek az a munkája, hogy a kulturális élet kérdéseit lelki szempontból nézi és a keresztyén szemlélet alapján vizsgálja, a népművelő

munkában különösen igénybe veendő, mert enélkül a munkának nem lesz benső kapcsolata az élettel, s csak külső máz marad. Fontos tehát minden kérdésnél annak a keresztyén felfogás alapjába való beállítása.

c) A népművelő munka igyekezzék egyik oldalon az érdeklődés széleskörű felébresztésére, de másrészt arra is, hogy alapos tájékoztatást nyújtson egyes kérdésekről, s a hallgatókat foglalkoztassa. Nem elég bizonyos számú előadás megtartása, hanem annak kapcsolatban kell lennie a hallgatók életével, amint a programról szólva már említve volt, s ezt a kapcsolatot a munkában ki kell emelni.

5. A munka szervezetére vonatkozólag szükséges:

a). Biztosítani az egyházak és társadalmi szervezetek együttműködését, úgy a program összeállításánál, mint annak végrehajtásánál. Legjobban ezt egy, ezen szervek képviselőiből összeállított bizottság tudná végezni, amely a szükségeket ismeri, s az egyes szervezetek feladatkörét és teendőit meg tudná állapítani.

b) Biztosítani az egyházak munkájának lehetőségét a népművelő munkában és azonkívül is. Az egyházaknak meglévő egyesületei, munkaágai, amelyek a kulturális munkán túl lelkigondozó munkát végeznek, rendelkezhessenek megfelelő idővel erre a célra, ne foglalja le a népművelő munka úgy az időt, hogy az egyházak ezen fontos munkájukat ne végezhesék. A népművelési programot tehát úgy kellene megalkotni, hogy ez megfelelő időt adjon az egyházi munka végzésére is.

c) Szükséges lenne az egyháznak úgy lelki, mint kulturális munkájának megfelelő erkölcsi és anyagi támogatása. Erkölcsi támogatása úgy, hogy az állami és iskolai hatóságok és szervek lehetőséget adjanak a munkára. (Az iskolai egyesületek, amelyekből egy-egy iskolában hét-nyolc van, nem engednek időt a tanulóknak vallásos nevelésével foglalkozó egyházi munka végzésére). Anyagi támogatásra úgy, hogy az ilyen egyházi összejövetelek tartásához szükséges helyiség, ezek fűtése és világítása tekintetében jöjjön az egyházak segítségére.

d) Erdélyben a népfőiskolai munkát az egyházak végzik. Ezt az állapotot fenn kellene tartani, mert a népfőiskola szellemének ez az igazi biztosítéka. Szükséges lenne megfelelő támogatás arra, hogy az e célra szükséges berendezéseket az egyházak megszerezhesék. A népfőiskolai tanfolyamok tartására nézve a szellemi és anyagi hátvéd megszervezése az egyes egyházak feladata, de addig is, amíg ez megtörténhetik, erre is szükséges lenne az állam támogatása.

e) A népművelési vármegyei titkárok és helyi titkárok munkájának egységes szabályozása, erre a munkakörre olyanok megbízása, akik ebben a munkában jártasok, azoknak, akik a munkát végzik, tanácsot és utasításokat tudnak adni. Szükséges a titkárok és népművelési munkások továbbképzése és állandó felügyelete és irányítása.

f) Szükséges lenne, ha a program meg van állapítva, az abban egységesen mindenütt helyet foglaló témakörök olyan fel-
dolgozása, hogy ezeket a helyi munkásoknak át lehessen adni,
hogy munkájukban ehhez igazodjanak. A munka alapossága és
komolysága sokat nyerne azzal, ha az előadók, akik sokszor nem
tudnak a tárgyukra vonatkozó irodalomnak utána nézni, egy
vezérfonalat kaphatnának.

6. A jövő évi munkaterv tekintetében a következő lehe-
tőség áll fenn:

a) A munkaprogram elkészítésénél kétféle anyagcsoport
felvétele volna szükséges: egy egyetemes anyag, amely az egész
országban mindenütt egyforma és ugyanaz, bár természetesen szí-
neződik a helyi viszonyok követelte beállítás szerint; és egy mozgó
anyagcsoport, amely egyes helyeken más, mert a helyi adottságok
alapján kapcsolódik bele az egyetemes munkába. Az egyetemes
anyagcsoportnál felvehetőek lennének a következő témakörök: világ-
nézeti-etikai, gazdasági, történelmi, egészségügyi, irodalmi, föld-
rajzi és művészeti kérdések. Az ilyen témakörök felvételével az
érdeklődést egy bizonyos irányban befolyásoljuk, alkalmunk van
egy kérdésről részletesebben beszélni s nem válik fárasztóvá a
túlzott változatosság. A mozgó anyagcsoportban bizonyos külön-
bbségeket kell tennünk, így a városi és falusi lakosság között, aztán
egyes tájegységek között. Szintén az egyetemes témák csoportjába
tartoznának a honismereti és népismertető kérdések.

b) A munkaterv részletek mellőzésével, de általános képében
a következőképpen volna összeállítható:

1. Általános témák: világnézet, etikai, gazdasági, történelmi
egészségügyi, irodalmi, földrajzi és művészeti kérdések.

2. Honismereti-népismereti kérdések: a Felvidék, Alföld, Dunán-
túl, Délvidék és Erdély története, népe, helyzete ismertetése, olyan
módon, hogy a saját országrészének ismertetésére az ezen téma-
körre szánt idő fele jusson. E kérdések ismertetésének célja, hogy
az ország különböző vidékein lakók megismerjék az ország többi
vidékeit.

3. Városiak és falusiak részére külön sorozat, ismertetve az
illető város vagy falu történetét, helyzetét, nagy embereit stb.

4. Tájegységek szerint minden országrészben, így Erdélyben:
Kalotaszeg, Szilágyság, Székelyföld és a szörványvidék, történetük,
népük, életmódjuk, helyzetük, jelentőségük ismertetése. Ezekből
minden tájegység csak a saját magára vonatkozót hallgatja, célja
az, hogy a saját vidékének kérdéseit megismerje és annak helyes
látására világgósságot nyerjen.

5. Helyet kapna a munkatervben minden egyház, hogy bizo-
nyos számú előadásokban a saját tagjainak a saját maga által kije-
lölt és számára fontos kérdéseket ismertesse.

6. A társadalmi egyesületek, szakmai egyesületek számára
szintén ki volna jelölve bizonyos számú előadásra idő, amikor saját
kérdéseiket ismertetik. E két pontban felsoroltaknak az a jelentő-

sége, hogy ezeket, az egyházak és a szakmai egyesületek által készített programot népművelési programm gyanánt állítsuk be, tehát nekik a megfelelő időt biztosítsuk.

7. Ezeken kívül hagyni kellene a munkatervben helyet olyan tanfolyamok számára, amelyeket valamely egyház, vagy egyesület saját tagjainak tartani akar. Pl. tudományos előadássorozat az Erdélyi Múzeum Egyesület, EKE, EMKE részéről, egyház által tartott tanfolyam, pl. ifjúság valamely csoportja, háztartási alkalmazottak stb. számára bizonyos kérdésekről. Ennek jelentősége az, hogy a sajátos kérdésekben elmerülhessenek a hallgatók. Ilyen tanfolyamok tarthatók a hallgatók kérésére, akik bizonyos kérdések iránt különösen érdeklődnek.

c) A népművelési előadássorozatok így megalkotott programához szükséges volna először az, hogy az ide felvett és a részletes programba kijelölt előadások vázlatai elkészüljenek és az előadók kezébe jussanak. Azután, hogy az így kidolgozott vázlatok megjelenjenek egy füzetben, amely füzet a munkaév végén minden népkönyvtárhoz eljusson, hogy így a hallgatók az év folyamán hallott kérdéseket felújíthassák és a hallottakat olvasással elmélyíthessék.

A meglevő népkönyvtárak pótlását és új könyvek készítését, továbbá a népkönyvtár szervezésének kérdéseit az 5 a) pontban javasolt bizottság irányítása alá kellene helyezni, amely bizottság az egyházak és társadalmi, népműveléssel foglalkozó szervezetek képviselőiből összeállítva, az egész munkát irányítaná. Így biztossá volna a népművelési munkának úgy szóban, azaz a tanfolyamok és előadások útján, mint írásban, azaz a népkönyvtárak útján való vezetése egysége.

Jer és lásd meg!

Belmissziói útmutató az 1942–43. munkáévre. A Ref. Egyet. Konvent hivatalos kiadványa. Szerk. Muraközy Gyula. Budapest, 1942.

A Konvent által kiadott és évről évre megjelenő belmissziói útmutató ez évben igen gazdag tartalommal jelent meg. Mivel ez a kiadvány elsősorban arra szolgál, hogy a missziói munkát az egész egyházban anyaggal és iránítással lássa el, különösen fontos, hogy mindenki kezébe eljusson a használatával az egész egyházban a munka egysége biztosíttassék. Bár a mi egyházkerületünk kiadta a maga munkásai számára a munkatervet, amely lapunk egyik előbbi számában jelent meg s különnyomatban minden lelkész hivatalhoz megküldve, az ezt a könyvet nem teszi feleslegessé, mert anyagot az ott felvetett munkákra ebben a könyvben lehet találni.

A munka elvi részében László Dezső ír arról, hogy a munkának az egyházzal s annak egész életével szoros kapcsolatban kell állania, olyan követelmény, amelyet nagyon komolyan kell venni, ha nem akarjuk, hogy a missziói munka talajtalan és bizonytalan legyen. Ecsedy Aladár a vasárnapi iskolai munkán k főképpen a szervezeti oldaláról beszél, ismertetve a vasárnapi iskolai szövetség megalakulását, annak munkatervét s a benne rejlő lehetőségeket. Nádasdy Gábor cikke hasznos tudnivalókat közöl a levanteintézményről s annak egyházi kapcsolatáról, nagyon helyes és fontos ezt a munkát minél szorosabban kapcsolni az egyház életéhez, fenntartva azonban azt is, hogy a levante munka mellett az egyház sajátos missziói munkájára is szükség van. Ugyancsak az elvi cikkek között olvassuk Kovács Bálint cikkét a népfőiskolákról, helyesen követelve azt, hogy a népfőiskolát hitvallásos és egyházi alapra kell helyezni. Imre Lajos cikke: Mit akar a nőszövetség, ennek a munkának alapelveivel ismertet meg, majd Dobos Károly külön is kifejti a levante munkának az egyház ifjúsági munkájával való kapcsolatát, végül Darányi Lajos októbertől húsvétig terjedő igehirdetési textüsgyűjtemény ad rövid vázlatokkal s a tetszerűleg fontosságát hangsúlyozó bevezetéssel.

A gyakorlati részben fontos először a bibliaköri vezérfonal megjelenítése, amelyet minden bibliakörben a szükséges átdolgozással használni lehet. Anyagot kapunk a levante csendes napokra és istentiszteletekre, vázlatokat ifjúsági összejövetelekre, a nők és leányok közötti munkára. Majd ünnepi és alkalmi igehirdetés-vázlatok következnek, aztán úrvacsorai előkészítők és előadások. A kötet végén református internátusok, egyesületek és szövetségek neveit és címeit olvassuk, ezek közül valószínűleg félreértésből az erdélyi egyesületek címei mind hiányoznak.

A kötet összeállítása nagyon helyes és használhatóvá teszi a könyvet. Nagy segítség, hogy olyan alkalmakra is vannak segítő anyagok, melyekre eddig nem kaptunk. A szerkesztő igyekezett minél több embert bevonni a munkába, munkatársait szerencsésen válogatta meg s a legtöbb munkát örömmel és haszonnal lehet olvasni. Bár tudjuk, hogy milyen nagy munka, mennyi utánjárás és sürgetés szükséges ahhoz, hogy egy ilyen kollektív munka összejöjjön, még is kívánatosnak tartanánk, ha a bibliaköri programhoz hasonlóan a többit is lehetőleg egy szisztematikus terv foglalná egybe, mert pl. az ifjúsági összejövetelek előadásvázlatai nem eléggé simulnak egymáshoz, helyes lenne az is, ha a többi előadásvázlatokat is valami egységes program közné össze. Így biztosítani lehetne az egész munka egységesebb hatását. Lehetne több programot is adni, közülök egyet kidolgozva vázlatokkal, a többit csak címekben.

Mindenesetre nagy köszönettel tartozunk a konventi missziói előadónak ezért a gondos és nehéz munkáért. A könyvben tetszerűség, öntudatosság és határozottság van s ez kell a missziói munka egész vonalán. A legnagyobb köszönet azonban mindenképen az lesz, ha ez a könyv a közhasználatba átmegy.

Legújabb kiadványok:

Kaphatók az „Ifjú Erdély” Irattorjlesztésében.

Andrási Tivadar: Jézus. ára 4.— P.

Barth Károly és Barth Henrik: Szempontok a Szentlélekről szóló tanhoz.
Fordította: Kozma Tibor, ára 2.— P.

Kálvin János: Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához. Fordította: Rábold Gusztáv. Synoptikus I. kötet 6·50 P, II. kötet 6.— P, III. kötet 6.— P, IV. kötet 7.— P. Mind a négy együtt 24.— P. — Kapható még az Ap. Csel. magyarázatának I ső kötete, ára 10.— P.

Juhász István: A reformáció az erdélyi románok között. 276 oldal, ára 6.— P.

W. Lüthi-Nagy István: Az eljövendő egyház. (Dániel próféta igehirdetése.) 2.— P.

Nagy Mózes E.: A nő az Ige mérlegén. 30 f.

„ **A négyes.** 30 fillér.

Kádár Géza: Ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Temetési beszédek. Szerző kiadása 170 oldal, ára 6.— P.

Itt az Isten köztünk 1943. 1 P. 50 fillér.

IKE-tagkönyv, kedvezményes utazásokon is használható; a központ hivatalos kiadványa (csak 20-nál több példány rendelhető), ára darabonként —10 P.

Dr. Sebestyén Jenő: Mi a jegyesség?
ára 10 fillér.

A mi dalaink. VII-ik, legújabb kiadás, ára 80 fillér.

Zengjen Hálaének. IX-ik, legújabb kiadás, ára 40 fillér.

Dr. Kiss Ferenc: Hogyan készüljünk a házasságra? ára 10 fillér.

Bántó Tercsi: Ibolyavirág. Kis színdarab gyermekeknek egy felvonásban, dalbetéttel, ára 20 fillér.

Két színdarab. 1 — P.

Debreczeni László: A mi művészetünk. (Fatornyos hazából.) „Ifjú Erdély“ kiadása, 130 oldal, több, mint 50 illusztrációval. ára 3 — P. Egyszerűbb kiadás ára 2 — P.

Fiers Elek: Isten pénzügyei. III kiadás, 30 f.

Mózes A.: Szabó Sári néni. II. kiadás, 40 f.

Ráday Pál: Lelki hódolás. Imakönyv, ára fűzve 250, kötve 12 — P.

Minden magyarországi vallásos jellegű kiadvány kapható vagy beszerezhető az „Ifjú Erdély“ irattérjesztésében. A „Soli Deo Gloria“ Szövetség és „K. I. E.“ minden még kapható kiadványa, az „Exodus“ kiadványai (Karácsony Sándor könyvei stb.), valamint a „Bethlen Gábor“ könyvkereskedés és a „Studium“ kiadványai eredeti bolti árukon kaphatók. Új szorgalmi képek, bibliai mondasos képeslapok nagy választékban kaphatók.

Az ország egyetlen református politikai napilapja a

„TISZÁNTÚL“

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen Ferenc József-út 49. Főszerkesztő: Uray Sándor. Felelős szerkesztő: Kovács József. — Előfizetési árak: Egy óra 240 Pengő, negyedévre 720 Pengő.

Felelős szerkesztő: DR. IMRE LAJOS. — Felelős kiadó: BEKESS KÁROLY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Hitler-tér 13. Református Theologia. Csekk számla száma: 72.276.

Jordáky-nyomda, Kolozsvár, Hitler-tér 13. — Felelős vezető: Jordáky Lajos